

TRAK MEZARLARI

TÜRKİYE'DE KAZISI YAPILAN İLK TRAK KENTİ TEKİRDAĞ'DAKİ HERAION TEIKHOS. BURADAKİ TÜRÜMÜSTE TRAK GELENEKLERİNE UYGUN GÖMÜTLERLE KAŞILAŞILDI. HEREDOT'A GÖRE ÇOK EŞLİ TRAK ERKEKLERİ ÖLÜNCE, EŞLERİNDEN BİRİYLE BİRLİKTE AYNI MEZARA GÖMÜLÜYORDU.

yazı: NEŞE ATİK* / fotoğraflar: HERAION TEIKHOS KAZI ARŞİVİ

T EKİRDAĞ, Karaevlialtı mev-
kisindeki Heraion Teikhos
yerleşiminde kazı çalışmalarıyla üç tümülüs mezar gün ışığına çıkartıldı. Bilinenlerden daha farklı mimariye sahip mezarlardan biri oldukça iyi korunmuş ve mezar yapıları hakkında kapsamlı bilgi veriyor.

Trakların tipik mezar yapıları tümülüstür. Trak tümülüs mezarları genellikle bir mezar odası ve bu mezar odasının üstündeki yapay tepeden oluşur. Bazen mezar odasının yerini bir lahit, sandık mezar ya da doğrudan toprak çukura yapılan gömü alırken bazen de mezar odasının önünde mezar sahibinin atlarının gömüldüğü bir ön mekân bulunur. Karaevlialtı tümülüsüye çok farklıdır.

Trak yerleşimi Heraion Teikhos'ta bulunan tümülüslerden iyi durumda olanı yaklaşık beş metre çapında. Mezar, gömü çukurları üstüne kapatılan pişmiş toprak levhalar, onun üstüne konan pişmiş toprak kemerler ve en üstte yer alan yapay tepeden oluşuyor. Yapısı bozulmamış olmasına rağmen bu mezara, antik dönemde soyguncuların yandan girerek iskeletleri kısmen dışarı çıkardığı, kısmen dağıttığı ve ölü hediyelerinin bir bölümünü aldıkları anlaşılıyor.

Mezarın mimarisinden anlaşıldığı üzere iki ölü, aynı anda yan yana gömülmüş. Çünkü bu mezar odası, birden fazla kez açılıp gömü yapılacak biçimde değil. Mezardaki kalıntılara göre iskeletlerden batıdakinin sağ kolu ve ayakları korunmuş. Ayaklar

özgün konumunda (in-situ) olmasına rağmen mezar karıştırıldığı sırada kolun yerinden oynatıldığı fark ediliyor. Mezarda Doç. Dr. Dilek Erdal'ın kırk yaşlarında bir erkeğe ait olduğunu tespit ettiği bu iskelet kalıntılarının dışında az sayıda dağınık halde kemik parçaları da bulundu. Mezarın doğusunda çok daha az buluntuya rastlandığı için soyguncuların mezarı bu yönden tahrip ettiği anlaşılıyor.

Yan yana yaklaşık 90 santimetre genişliğindeki mezar çukurlarına yatırılan ölülerin üzeri, pişmiş toprak levhalarla örtülü. Bu levhaların üzerlerinde pişmiş topraktan altışar adet kemer bulunuyor. Çeyrek daire şeklindeki iki parçadan oluşan kemerlerin üzerine toprak atılarak tümülüs oluşturulmuş. Paralelleri henüz bilinmeyen, Trakların Odrys Sülalesi'nin şehri olan Heraion Teikhos'taki bu tümülüsler, bu krallığa özgü olmalı.

Mezarda bulunan hediyeler; yalın pişmiş toprak kaplar, Helenistik döneme tarihlenen Tyhe figürinine ait bir baş ve Büyük İskender sikkesi. Yalın kapların, dönemin pahalı metal kaplarını taklit eden siyah parlak astarlı kaplara benzer şekilde biçimlendirilmesine karşın çok aceleyle ve kabaca şekillendirildiği görülüyor. Alt kısımları düzgün olmadığından dik duramayan, kötü pişirilmiş bu kapların mezar hedyesi olarak yapıldığı anlaşılıyor. Diğer iki tümülüs mezarda da ölü hedyesi olarak aynı yalın kaplardan çok sayıda bulunması Heraion Teikhos tü-

Tekirdağ'da Heraion
Teikhos tümülüsünde yapılan kazılarda, Helenistik döneme tarihlenen Tyhe figürinine ait bir baş çıkartıldı. Tyhe figürini gibi mezarlara bırakılan hediyelerle Trakların ölü gömme gelenekleri hakkında bilgilere ulaşıldı.

mülüslerinin üçünün de çağdaş olduğunu ve Helenistik dönemde yapıldıklarını gösteriyor.

Bu mezar tipinin defalarca açılıp kapatılmayacak mimariye sahip olması, antik yazarların belirttiği bir Trak geleneğini doğrular nitelikte. İlk kez MÖ 5. yüzyılda Herodot, Trak erkeklerinin çok eşli olduğunu ve erkeğin ölümü halinde, eşlerin onunla birlikte gömülmek istediklerini ve bir ihtiyar heyetinin bu şerefi sadece bir eşe, genellikle de ilk eşe verdiğini söyler. MÖ 1. yüzyılda Pompeus Mela, MÖ 3. yüzyılda Solinus ve MS 6. yüzyılda Bizanslı Stephanus da eşlerden birinin gönüllü olarak kurban edildiğini ve erkeğin bu eşle birlikte gömüldüğünü yazar.

*PROF. DR. NEŞE ATİK,
NAHIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ,
ARKEOLOJİ BÖLÜM BAŞKANI

TRAK MEZARLARI

TÜRKİYE'DE KAZISI YAPILAN İLK TRAK KENTİ TEKİRDAĞ'DAKİ HERAION TEIKHOS. BURADAKİ TÜMÜLÜSTE TRAK GELENEKLERİNE UYGUN GÖMÜTLERLE KAŞILAŞILDI. HEREDOT'A GÖRE ÇOK EŞLİ TRAK ERKEKLERİ ÖLÜNCE, EŞLERİNDEN BİRİYLE BİRLİKTE AYNI MEZARA GÖMÜLÜYORDU.

yazı: NEŞE ATIK* / fotoğraflar: HERAION TEIKHOS KAZI ARŞİVİ

Tekirdağ'da Heraion Teikhos tümülüsünde yapılan kazılarda, Helenistik döneme tarihlenen Tyhe figürinine ait bir baş çıkartıldı. Tyhe figürünü gibi mezarlara bırakılan hediyeleri Trakların ölü gömme gelenekleri hakkında bilgilere ulaşıldı.

T EKİRDAĞ. Karaevlialtı mevkiindeki Heraion Teikhos yerleşiminde kazı çalışmalarıyla üç tümülüs mezar gün ışığına çıkartıldı. Bilinenlerden daha farklı mimariye sahip mezarlardan biri oldukça iyi korunmuş ve mezar yapısı hakkında kapsamlı bilgi veriyor.

Trakların tipik mezar yapıları tümülüstür. Trak tümülüs mezarları genellikle bir mezar odası ve bu mezar odasının üstündeki yapay tepeden oluşur. Bazen mezar odasının yerini bir lahit, sandık mezar ya da doğrudan toprak çukura yapılan gömü alırken bazen de mezar odasının önünde mezar sahibinin atlarının gömüldüğü bir ön mekân bulunur. Karaevlialtı tümülüsü ise çok farklıdır.

Trak yerleşimi Heraion Teikhos'ta bulunan tümülüslerden iyi durumda olanı yaklaşık beş metre çapında. Mezar, gömü çukurları üstüne kapatılan pişmiş toprak levhalar, onun üstüne konan pişmiş toprak kemerler ve en üstte yer alan yapay tepeden oluşuyor. Yapısı bozulmamış olmasına rağmen bu mezara, antik dönemde soyguncuların yandan girerek iskeletleri kısmen dışarı çıkardığı, kısmen dağıttığı ve ölü hediyelerinin bir bölümünü aldıkları anlaşılıyor.

Mezarın mimarisinden anlaşıldığı üzere iki ölü, aynı anda yan yana gömülmüş. Çünkü bu mezar odası, birden fazla kez açılıp gömü yapılacak biçimde değil. Mezardaki kalıntılara göze iskeletlerden batıdaki sağ kolu ve ayakları korunmuş. Ayaklar

özgün konumunda (in-situ) olmasına rağmen mezar karıştırıldığı sırada kolun yerinden oynatıldığı fark ediliyor. Mezarda Doç. Dr. Dilek Erdal'ın kırk yaşlarında bir erkeğe ait olduğunu tespit ettiği bu iskelet kalıntılarının dışında az sayıda dağınık halde kemik parçaları da bulundu. Mezarın doğusunda çok daha az buluntuya rastlandı için soyguncuların mezarı bu yönden tahrip ettiği anlaşılıyor.

Yan yana yaklaşık 90 santimetre genişliğindeki mezar çukurlarına yatırılan ölülerin üzeri, pişmiş toprak levhalarla örtüldü. Bu levhaların üzerlerinde pişmiş topraktan altışar adet kemer bulunuyor. Çeyrek daire şeklindeki iki parçadan oluşan kemerlerin üzerine toprak atılarak tümülüs oluşturulmuş. Paralelleri henüz bilinmeyen, Trakların Odris Sülalesi'nin şehri olan Heraion Teikhos'taki bu tümülüsler, bu krallığa özgü olmalı.

Mezarda bulunan hediyeler; yalın pişmiş toprak kaplar, Helenistik döneme tarihlenen Tyhe figürinine ait bir baş ve Büyük İskender sikkesi. Yalın kapların, dönemin pahalı metal kaplarını taklit eden siyah parlak astarlı kaplara benzer şekilde biçimlendirilmesine karşın çok aceleyle ve kabaca şekillendirildiği görülüyor. Alt kısımları düzgün olmadığından dik duramayan, kötu pişirilmiş bu kapların mezar hedyesi olarak yapıldığı anlaşılıyor. Diğer iki tümülüs mezarda da ölü hedyesi olarak aynı yalın kaplardan çok sayıda bulunması Heraion Teikhos tü-

mülüslerinin üçünün de çağdaş olduğunu ve Helenistik dönemde yapıldıklarını gösteriyor.

Bu mezar tipinin defalarca açılıp kapatılmayacak mimariye sahip olması, antik yazarların belirttiği bir Trak gelenegini doğrular nitelikte. İlk kez MÖ 5. yüzyılda Herodot, Trak erkeklerinin çok eşli olduğunu ve erkeğin ölümü halinde, eşlerin onunla birlikte gömülmek istediklerini ve bir ihtiyaç heyetinin bu şerefi sadece bir eşe, genellikle de ilk eşe verdiğini söyler. MÖ 1. yüzyılda Pompeus Mela, MÖ 3. yüzyılda Solinus ve MS 6. yüzyılda Bizanslı Stephanus da eşlerden birinin gönüllü olarak kurban edildiğini ve erkeğin bu eşle birlikte gömüldüğünü yazar.

*YAZAR, DR. NEŞE ATIK, NİYET KEMAL ÖZÜVENLİ TESPİT, AKADEMİKLERİN İZLENİMİNE GÖRE

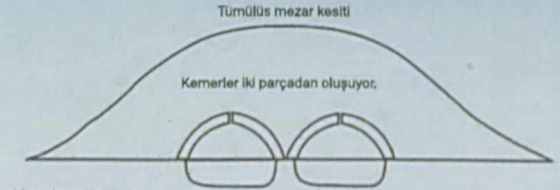
HERAION TEIKHOS TÜMÜLÜSLERİ

Tekirdağ Karaevlialtı mevkiisindeki Heraion Teikhos yerleşiminde, kazı çalışmalarıyla bilinen tümülüs mezarlardan çok farklı tipte üç tümülüs mezar gün ışığına çıkartıldı. Trak tümülüs mezarları genellikle bir mezar odası ve bu mezar odasının üstündeki yapay tepeden oluşur.

TRAKLARDA ÇOK EŞLİLİK
Trak erkekleri çok eşliydi. Eşlerden biri gönüllü olarak kurban edilerek ölen erkekle birlikte gömülüyordu. 5. yüzyılda Herodot, 1. yüzyılda Pompeus Mela, 3. yüzyılda Solinus, 6. yüzyılda Stephanus bu konuya değinmişti.

KARAEVLİALTI HÜYÜĞÜ NEREDE?
Tekirdağ il merkezinin 10 kilometre doğusunda, İstanbul - Tekirdağ karayolu üzerinde, Karaevli Köyü'nün Karaevlialtı mevkiisinde yer alır.

Mezarların yarıçapı 5 metreyi bulabiliyor. Mezarların yeraltında kalan bölümü

Mezarların üstünde yan yana altışar kemer bulunuyor.

TÜMÜLÜS MEZARLARINDA BULUNAN EŞYALAR

- Sikke
- Pişmiş toprak figürin başı
- Yalın mezar kapları

KACIR ÖZMEN

Mezarları ortan yapay tepede

Tümülüs mezarlarının önünde bulunan mezar odası

Gömüldükleri mezarın 5 metre çapında olduğunu gösteren ölçüm

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALARC0700907